

BEHANDLING

Svampeinfektioner kan behandles med creme, opløsning eller shampoo, der indeholder midler, der enten hæmmer eller dræber svampen. Behandlingens varighed kan veksle, afhængigt af hvilket svampemiddel, der benyttes og hvor svampen sidder.

Det kan være nødvendigt at behandle med tabletter, der indeholder svampehæmmende eller svampedræbende midler, det gælder f.eks. svampeinfektion i hårbunden. Behandlingen med tabletter varer 4-12 uger, til tider længere. Også neglesvamp og mere udbredte ringorm kræver behandling med tabletter. Behandling af neglesvamp tager 2-4 måneder og må undertiden gentages.

Tilbagevendende *Candida* infektion i mundhule og skede behandles med henholdsvis sugetabletter, stikpiller eller tabletter.

HVORLEDES UNDGÅS SMITTE

Dermatofytose kan skyldes svampe, der overføres fra dyr. Der er vigtigt at være opmærksom på om de dyr, man har med at gøre, har svampeinfektion i pelsen og få dem behandlet. Dermatofytter kan også smitte fra andre mennesker, det gælder fodsvamp. Vil man beskytte sig mod smitte kan man anvende badetøfler i vådrum og sørge for at holde huden tør på fødderne.

Candidose og *pityrosporoze* skyldes vores egne svampe og smitter som regel ikke andre mennesker.

Hudlægen informerer om

Svampesygdomme

Sygdomme fremkaldt af svampe (mykoser) er betændelsestilstande i hud, slimhinder, underhud og indre organer. De skyldes forskellige svampe, som dels findes hos os selv, dels hos de dyr vi omgiver os med (kæledyr, husdyr og mindre dyr som mus) og dels i naturen.

Svampesygdomme i hud og slimhinder er udbredte og der findes tre typer: *dermatofytose*, *candidose* og *pityrosporoze*.

Dermatofytose skyldes dermatofytter, en skimmel-svamp, der kan fordøje hornlaget (keratinet) i vores overhud. Den mest almindelige *Trichophyton rubrum* smitter fra menneske til menneske. Smitte foregår ofte i våde rum som badeværelser og omklædningsrum. Svampen giver fod- og lyskesvamp. Neglesvamp udvikler sig som regel fra fodsvamp. *Microsporum canis* er også almindelig og meget smitsom og findes hos katte, sjældnere hos hunde. Den forårsager ringorm i hårbunden, ansigtet, på arme og ben, hyppigst hos børn.

Candidose skyldes gærsvampe, især *Candida albicans*, som findes i små mængder i tarmen, mundhulen og andre slimhinder. Infektion opstår når det lokale miljø ændrer sig til fordel for gærsvampen eller når kroppens immunforsvar bliver forstyrret. Dette kan ske i forbindelse med antibiotikabehandling, ved sukker-syge, HIV-infektion eller almen svækkelse.

Pityrosporoze skyldes en gærsvamp (*Malassezia furfur*), der normal findes på huden, især i hårbunden, på bryst og ryg. Svampen trives især i hudområder med mange talgkirtler.

SYMPTOMER

Svampeinfektion i huden og på slimhinder er gene-rende, men ufarlig og som regel let at behandle. Nogle svampeinfektioner har tendens til at vende tilbage og nogle kan blive kroniske.

Dermatofytose:

- *Ringorm:* Skarpt afgrænset rød plet med skæl og fortykket kant.
- *Ringorm i hårbund:* Plet med skæl og afbrækkede hår, evt. en skaldet plet eller kraftig betændelse.

- *Lyskesvamp:* Rødme med skældannelse i kanten.
- *Fodsvamp:* Rødme, skæl, evt. revner mellem tæerne.
- *Neglesvamp:* Fortykkelse af neglepladen, neglen bliver misfarvet med striber og kan evt. løsne sig.

Candidose:

- *Candidose på hud:* Kraftig rødme, fugtig blank hud, evt. med gule betændelsesknopper i randen.
- *Candidose i negle:* Rødme og betændelse omkring neglen, der bliver misfarvet, ujævn og fortykket.
- *Candidose i mundhulen:* Tørheds-fornemmelse og smagsforstyrrelser, tungen bliver rød og hvidligt belagt.
- *Candidose i skeden:* Kløe og irritation, rødme og hævelse af slimhinden, evt. klumpet hvidt udfåd.

Pityrosporoze:

- *Pityriasis versicolor:* Hvide pletter på brun hud eller brunlige, let skællende pletter på bleg hud.
- *Skæleksem:* Fedtede eller tørre skæl i hårbund, øjenbryn, skægregion, ved næsefløje og bag ører. Huden er ofte rød og irriteret.
- *Malassezia folliculitis:* Kløende knopper på bryst, ryg eller overarme.

Alle kan få svampesygdomme, men ringorm og hårbunds-svamp optræder især hos børn, der smittes fra kæle- og husdyr. Voksne mænd, der beskæftiger sig med dyr, kan få svamp i skægget og kontakt med dyr kan også hos voksne være årsag til ringorm. Neglesvamp og fodsvamp er hyppigst hos voksne.

Candidose ses hos spædbørn som trøske i munden de første uger efter fødslen eller sammen med bleeksem. *Candidose* kan også ses hos voksne, især overvægtige, hvor forandringerne optræder i hudfolder i lysken eller under bryst.

Svampediagnosen stilles på baggrund af hudforandring-erne og svampene kan påvises mikroskopisk og arts-bestemmes ved dyrkning af skrab fra hud, negle og hår. Dyrkning med henblik på artsbestemmelse tager 3 uger.